

I. ÉVFOLYAM.
37. SZÁM.
1883.

YÉGVIDÉK.

PANCSOVA.
Vasárnap.
DECZEMB. 9.

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZMIVÉLŐDÉSI HETILAP.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 5 frt. Vidékre 5 frt. 50 kr.
Fél " 2 " 50 kr. " 2 " 75 "
Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Jabukai utca: 121.

Ide küldendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden közlemények.

HIRDETÉSEK DIJJA:

Három hasábos petitsor 6 kr. Nyittdéri három hasábos petitsor 10 kr.

Bélyegdíj külön minden hirdetésért 30 kr.

Pancsova decz. 8.

Városunk és vidéke körül immár majd minden irányban élénk és tisztességes civilizatio nyuzgó mozgalma, kellemes zaja tölti be a sziveket és a levegőt. Ime, Zimony tájékán, a hol még csak a minap vajmi könnyen idézhette az ember emlékébe a hős Hunyad kereszties hadjáratait, harszi zaját, most már a modern újkor fűző gőzparipája száguld, elriasztja a középkor kísértő szellemeit s könnyen siklik tova a békésebb, de nehezkesebb mult henye göröngyein.

Mikor jutunk mi odáig, „mikor fűtül nekünk a civilizatio?” — kérdenők epekedve, ha erről városunk, a városi tanács vagy bárki is könnyen tehetne, s ha nem kísértene lépten nyomon amnyi más középkori hagyomány, az elmaradottságnak amnyi egyéb nyoma, a melyeket maga a városkapitány úr az ő közönséges rendőri síjja egy fűtten-tésével elriaszthatna és eltávolíthatna.

Nem is szólunk már — nagyon sokszor tettük már — az ószeresek kirakásairól, se a targoncás inasok szeker-versenyeiről a járdák porondján, s egyebekről, mert azokkal már ügylászik sehogyse bírnunk, de nem hűnyhatunk szemet ama gyilkos sötétségre, a mely a lefolyt hét estéin korlátlanul uralkodott, a melytől a járó-kelő egy lépésnyire se láthatott, de a melyt ügylászik csak a kapitányúság nem látott. Rengeteg sár, mélyeséges pocsoták, hulló eső, terpeszkedő paraplék, esti 5¹/₂ órától kezdve vak sötétség és sohólegysugárnyilámpafény!

Szépirodalmi csarnok.

Fellegi úr.

Dickens angol eredetije után.
(folyt.)

Trézi persze el volt tökélve, hogy oly érdekes és szeretetre méltó leszen Fellegi iránt, amint 28 éves hölgyek csak lehetnek. Kelemenné meg épen csupa mosolyának ígérkezett. Aranka naplójába való emléksorokat akart kérni; Kelemen elhatározta, hogy az ismeretlen nagyságot meghija ebédre; Tihamér pedig Fellegi szivar-ismertetét óhajta próbára tenni. Sőt Kelemen Adorján úr is, — ő, a család orákuluma izlés, ruházat és divat dolgában, — ő, ki külön lakást tartott, ki mindenben a legujabb divatot követte, ki ugyanoda rándult, hova a főúri körök, s egy telivér mágnással benső viszonyban élő fertálmágnást bizalmas barátjának vallott, — még ő is helybenhagyta, hogy Fellegi Horác úr „fene-gyerek”, s hogy végső esetben tán leereszkednék vele egy fogás billardot játszani.

Az első, akire a terembe lépéskor a reménykedő család sóvár pillantásai estek, nem volt más, mint maga Horác. Haja hátra volt fésülve, s a menyezetre szegezett szemével ott állt hátát egy oszlopnak támasztva.

„Itt van” suttogá Kelemenné izgatottan férjének.

„Szakasztott Petőfi” mormogott Trézi.

„Vagy Byron” suttogá Aranka.

Kilencz óraker két botorkáló utjára a lámpagyújtogató s a mig meggyújtja azt a pár szomorú mécses, addig is előretolt hosszú lajtorjájával minden szembejövőt a sárba dönt. Mit tehet róla a jámbor, ha nem lát!

Nem ismerjük pontról pontra a világi-tási szerződést, csak amnyit tudunk, hogy a kalendarium szerint van regulázva; de nem hisszük, hogy legalább amnyi bölcsesség ne vezetne volna készítőit, a mely világosan kikötötte, hogy: ha sötét van, lámpát kell gyújtani.

Szerencsére már beköszöntött a tél. Hidege megfagyasztja a járdák felmálolt tégláit, az utcák posványát s hava az éji sötétet is egy kicsit megvilágítja. Csak az a kár, hogy a tél már régóta bevette magát társadalmunk légkörébe is, s „a közöny hava s a gúny jege” borítja az emberi sziveket is. Mégis bizunk, hogy a kaszino létesítés-ér irányult mozgalom maholnap megvalósul. A vonagló „Lesevereim” huzavonáján mult csak, hogy a döntő actio, egy komoly értekezlet alakjában, még meg nem történt.

Reméljük, a jövő hét e tekintetben termékeny lesz, s gyümölcsei tartósan fognak kárpótolni bennünket a mostani idők meddőségeért.

Hogy a tél egyébként micsoda társadalmi mozzanatokkal ígérkezik s egyáltalában rejt-e méhében melegítő, kedélyvidámító elemeket, bajos tájékozást nyerni. Minden esendes. Pedig volna egy két ügy, melynek felkarolása szinte kötelességünk volna. Pl. a szabad-ság szoborra nagyon lanyhán

„Vagy Liszt Ferencz” veté közbe Tihamér.

„Tíh — ne légy számár” mondá apja, ki Tihamért minden alkalomkor rendre szokta utasítani.

A divatos Horác nagy hatású attitűdökbe helyezkedett, mig Kelemenék közel voltak; ekkor hirtelen a legtermészetesebbnek látszó meglepetéssel felrezzent, Kelemen asszonyt szívélyesen megszólítá, a fiatal hölgyeket elragadóan üdvözlé. Kelemen úr előtt tiszteletteljesen meghajolt, s a két úri üdvözlét félíg örvendő s félíg isteni arckifejezéssel viszonzá, — ami végleg meggyökeresztette bennök abbéli meggyőződésüket, hogy Fellegi Horác fontos és egyszersmind leereszkedő egyéniség.

„Nagyságaim” mondá Horác a szokásos bevezetés után rendkívül mélyen hajlongva „engedjék meg, hogy reményt táplálhassak, miszerint kegyesek lesznek engem azon szerencsében részesíteni —”

„Nem hiszem, hogy foglalkozva volnék” mondá Teréz úrhölgy, borzasztó közönyösséget fitogtatva, „de valójában — annyi —”

Horác úr oly boldogtalannak látszott, mint egy darab narancson elsikló Hamlet.

„Legnagyobb örömmel” sípogta végre az érdekes Teréz kisasszony, s Horác arca ismét sugárzott, mint egy kopott czilinder záporosóban.

„Csakugyan igen finom fiatal ember” jegyzé meg Kelemen úr elégedetten, mikor Horác táncosnőjével tovalebegett.

„Minő páratlanul tapintatos” veté közbe Adorján.

folynak az adakozások. Felhívjuk rá a jótékonyalkalmak hivatottabb rendezőinek figyelmét! —r.

A felsőbb leányiskolák s a nőnevelés.

I.

A nő helyes megnevelése kétségkívül egyik legfontosabb kérdése és érdeke a modern társadalomnak és államnak. De a mily messzeható, nem kevésbbé kényes és bonyolult feladat is. A női hivatás, bár a legszorosabban érintkezik az élet majd minden irányával, sőt egyik másik tekintetben döntő befolyása van, mégis alapjában sajátos jellemű és szellemű, a női szív sajátos lélektani szervezeténél, rugóimál, egész világánál fogva.

Megtalálni, kiszemelni most a rendelkezésünkre álló általános emberi és nemzeti nevelési anyagból, nevelési tényezőkből azokat, a melyek sajátosan a női jellem és egyéniség helyes és üdvös kifejlésztésére kedvezők: egyike a legnehezebb problémáknak. Annyival nehezebb, minthogy a nő-jelleme, vagy közönségesebben szólva műveltsége még azonkívül nagyon alá van vetve a kor, a társadalom, a társadalmi osztály, rang és állás különböző és változó tekinteteinek, itéletének, mondhatnók, izlésének.

A nőnevelés nálunk, főképp az állam által fölkarolva, már évek óta bizonyos határozott mederben foly, mégis minő hullámozás és ingadozás jellemzi ez irányú intézkedéseinket! És — a mi fontos — igen erős kételyek is merülnek fel a nőnevelés eddigi eredményének értékére nézve.

„Bizony isten, mokány fiú,” mondá Tihamér, ki sohasem mulasztotta el az alkalmat, hogy belebeszélhessen. „Aztán hogy beszél! Egészen oly bámulatos kecsességgel ejti ki a szavakat, mint az a minapi panorámás, aki —”

„Tíh” mondá apja ünnepélyesen „azt hiszem, már megmondottam, ne légy filkó.”

Tíh látszólag igen meg volt elégedve magával, akár egy kakas esős reggeli időben.

„Mi elragadó,” mondá az érdekes Horác táncosnőjének, mikor a négyes után vele karöltve fel s alájárt a teremben — „mi elragadó, mi üdítő valami, az élet zivatarai, hullámozásai és nyugtalanságai után, rövid időre bár, visszavonulni a magányba! Oh, s mi édes e perczeket, ha röviddek s gyorsan múlók is, oly hölgy boldogító közolében tölthetni, kinek haragja halál, kinek csal-fasága kárhozat, kinek hűsége boldogság volna, s kinek hideg közönye örüllté tehet — kinek hajlama és rokonszenve a legfényesebb, a legszebb jutalom, melyet az ég egy férfiszívnek adhat.”

„Minő érzelem, minő poézis!” gondolá Trézi s szorosabban fogta vezetője karját.

„De elég — elég” folytató Horác úr szimpadi hanglejtéssel. „Mit mondtam? Mi közöm nekem, — nekem — ilyfajta érzelmekkel? Nagysám — szabad reménylenem, hogy engedelmevel azon csekély ajánlatot tehessem —”

„Fellegi úr” veté közbe Trézi belsőleg új-jongva és édes-zavarosan elpirúlva, „e részben apámhoz kell Önt utasitanom. Az ő engedelme nélkül csakugyan lehetetlenség volna. —”

„Neki bizonyára nem leszen ellenvetése —”

(folyt. köv.)

Mielőtt a nő — különösen a felsőbb leánynevelés egyik fontosabb elvének, tényezőjének véleményünk szerint való tüzetesebb fejtegetéséhez fogunk, fűződöljük buzgó közoktatási miniszterünk új szabályrendeletét, a mely épen az állami felsőbb leányiskolák szervezetét és oktatásának szellemét nagy konvenciókban meghatározza. A rendelet első részének főbb pontjai a következők:

1. Az állami felsőbb leányiskolának, mint nyilvános tanintézetnek célja: alkalmas nyújtani arra, hogy benne társadalmunk női tagjai nemük sajátlagosságára és a társadalmi jelen viszonyok által feltételezett, de egyszerűségi mérvű általános műveltséget szerezhessenek, a mely egyfelől élethivatásukra szükséges, másfelől megfelel azon általános műveltségnek, melyet a férfiak saját életcéljaik érdekében a gimnáziumi és realiskolai köznevelésünkben nyerhetnek.

E cél elérésére a következő alapelvek szolgálnak irányadóknak:

A nevelés oktatás és tanítás mind célját, mind módszerét, mind a tananyagot illetően a pozitív életviszonyokhoz és mindegyiknek a női egyéniséghez s ennek jogosult sajátlagosságaihoz alkalmazott tartozik lenni.

Mint nyilvános középiskolában a műveltség minden luxusa kerülendő, és csak az tanítható, a minek ismeretére nem csupán néhány növendéknek, hanem mindazoknak szükségük van, kik ezen tanintézetbe belépnek.

Csak az és annyi tanítható, a mit és a mennyit az egyes tanfolyamokban a rendelkezésre levő idő alatt a növendékek előképzettsége szerint kellő alaposítással lehet megtanítani; a főzél nem az, hogy a tanulók különféle tárgyakból sokféle ismeretet szerezhessenek, hanem az, hogy egyes tanfolyamok bevégeztével egy bizonyos körű (vagy fokú) önmagában lehetőleg kerekded egészet alkotó s részeiben összhangzó műveltséget nyerjenek: úgy, hogy ezen összhangzatos műveltségükből, mint alaptól, majdan határozott életmódot és szellemi önállóságuk fejlődésük ki.

2. A felsőbb leányiskola hat évig tartó tanfolyamból áll, ugyanannyi osztályból.

Az első osztályba felvehető legalább tíz (10) éves oly leányok, kik az elemi iskola négy osztályát kielégítő sikerrel végezték; illetőleg (t. i. ha valaki magántanuló volt) azon osztályoknak megfelelő tanulmányukból főlveteli vizsgálatot sikerrel tesznek le.

Utazás a Dunán

Pancsovától Szörénytoronyig.

(folytatás.)

Nemcsak a történelmi visszaemlékezés, hanem a gyönyörű tájkép is befolyást gyakorolt arra, hogy ajkainkon a meglepetés ama szavai lebbentek el. Vég-Szendrő fekvése valóban festői s sok tekintetben hasonlít Budapesthez és Belgrádnak. Ami egy nagyszabású panorámához kívánthatik, az itt mind feltalálható. A hegyvidék és mérhetetlen síkság találkozására, köztük roppant víztömegű, széles folyó, melyet gözösök és sajkák hasítanak, a folyó közepén nagy szigetek, a jobb oldalán regényes vármok, melyekről a népdalok esodás eseményeket zengenek — mindezek a bálmat tárgyává teszik Szendrő vidékét.

A Belgrádtól előbb délkeletre, majd közvetlen a Duna partján keletre vonuló Avala hegység szeliden lejtősödő kiágazását egészen a Morava folyó széles völgyéig küldi, betöltve azon szögletet, melyet a magyar Alföld Szerbia legnagyobb lapályával képez. Ez utóbbi amannak folytatásaképezi s mélyen benyúlik Szerbia belsejébe; de a kettő között mégis van egy hatalmas választó vonal: a Duna. A szerbiai lapály közepén a Morava kigyózik délről éjszakra, mely Lozovik falu közelében, torkolatától mintegy 25-kilométernyi távolságra mellékágat bocsát nyugot felé. A főág, a tulajdonképi Morava, folyást a síkság közepén haladva Kubinon át ömlik a Dunába, a Jeseva nevű mellékág pedig amazzal párhuzamosan a síkság szélén, kellemes dombok és előhegyek alatt folydogál s útjában több hegyi patakka bővülve

Rendes tantárgyak lesznek: a hit és erkölestan, magyar nyelv és irodalom, német nyelv és irodalom, francia nyelv és irodalom, történelem (hazai és világtörténelem) földrajz, számtan és mértan, természetrajz, vegytan, természettan, egészségügy, a nevelés tan alapfogalmai, testgyakorlat, női munkák, rajz és szépírás.

Rendkívüli tárgyak: angol nyelv és irodalom.

A tanórák heti száma (a testgyakorlaton kívül) az alsó három osztályban legfőlebb 26; a felső három osztályban legfőlebb 28. A rendkívüli tárgyakkal együtt pedig 30. Egy-egy osztályban rendszeren 85 tanulóval nem lehet több; rendkívüli esetekben a közoktatásügyi miniszter engedélyével vehető fel több.

3. Az intézet egy igazgató vezetése alatt áll: az alsó három osztályban legalább is népiskolai tanítószágra képesített egyének, a felső három osztályban pedig köznevelési tanárságra képesített tanítók alkalmazhatók.

A tanítás szakrendszer szerint történik, de csoportosítva több rokon tárgy tanítása egy egyénre is bízható.

A magyar nyelvnek és irodalomnak az első osztályban öt, a másodikban és harmadikban négy, a felső három osztályban öt-öt óra jut.

A magyar nyelv és irodalom tanulásában a cél, a nyelvtan öntudatos és alapos ismerete és a növendékek értelmi erejének azon fokra való kiművelése, hogy magyarul világosan, szabatosan, tisztán és stylaris ügyességgel tudjanak beszélni. Továbbá, hogy a növendékek a magyar irodalom főbb íróinak és műveiknek olvasásán, széptani fejtegetésén és az irodalmi műfajok elméletén alapuló ismereteket szerezhessenek.

(foly. köv.)

HELYI HIREK.

* **A helyi szabadelvű párt** ma d. u. 3 órakor az „Eisenbahn“ vendéglő termében gyűlést tart a megválasztandó törvényhat. biz. tagok névsorának megállapítása céljából.

* **A városi virilistáknak** ezidőre megállapított névjegyzéke ellen Gramberg Nándor törvényhat. biz. tag kifogást emelt, a mely csekélyebb mérvű ugyan, mégis elintézésre alig történhetik meg f. h. 16-a előtt s így valószínűleg az e napra tett törvényhat. bizottsági tagválasztás is el fog halasztatni.

* **Szép esküvő.** Diomelly Eugenia kisasszonynak, Pancsova mellett és széplelkű Hanke Genie-jének esküvője Grievics János Temesváron állomásozó törzskari kapitánnyal mult szombaton, f. h. 1-én igen díszesen ment végbe a helyb. r. kath. templomban. Az előkelő

a szendrői vár alatt szakad a Dunába. A vár távolról úgy tűnik fel, mint a Dunából kiemelkedő szöglet, nagytömegű fal. Közlekedés érve, tisztán kivételjük a falakat és bástyatoronyokat. Vég-Szendrő vára szabálytalan háromszöglet képez. Homlokzata a Dunától az új templomig a várossal egyközűen fut s 11 magas toronnyal van megerősítve, a dunai oldal 5, a Jeseva felől 4 toronnyal bír, melyeket a két folyó összességellésénél egy tompaszöglet, 5 torony által védett rekesz köt össze. A citadellát magas, rovátkos tetejű fal veszi körül, említett toronyokat a belsőnél alacsonyabb, izmos és szintén rovátkos tetejű falak csatolják össze egymással, — a Duna melletti külső fal lenyúlik a vízbe. A vár közelében festői háttér képez Szendrő vagy szerb néven Smederevo városa, mely a hegy lejtőjére támaszkodik s részben a Duna, részben a Jeseva mellett terül el. Itt fektűt a római korban a virágzó „Mons Aureus“ város, melyet a császárok civitási ranggal ajándékoztak meg. A hegyoldal, melyet viruló szőlőkertek borítanak, Probus császár ültette az első bortelemző tőkét. Nem esodálkozhatunk rajta, hogy ily figyelemben részesítette ezt a vidéket, hiszen ő maga is innen nem messzire, a Szerémségben született s nevelkedett fel. Nem csak a város és hegyoldal, hanem a vár is a klasszikus korra emlékeztet. Helyén egy római castrum, „Vinceia“ emelkedett.

Szendrő Szerbiának legvirágzóbb legnépesebb városai közé tartozik, lakosainak száma több mint 10,000. Legszébb épülete az 5 byzancei kupolával díszített Sz. György temploma, a városnak

nászkiéretben volt Pancsovai Graff V. úr, a menyasszony nagy atyja is, a ki ez alkalomra egyenesen Bécsből jött, a hol szembaja miatt tartózkodott.

* **Adakozás.** Messer Fulöp és dr. Radda Ignác ügyvéd úrak 10 frt. adtak át nekünk azon utasítással, hogy a pénz egy hertelendyfalvi esárgó fia felruházására fordítsassék. Mi a nemes adományt legott Kéry Gyula kormánybizt. titkár úrnak kezébe juttattuk, a ki Hertelendyfalváról rögtön beküldetett magához egy leginkább szűkölködő esárgó fiut, vásároltatott neki a pénzen egész alsó, s felső ruhát (szírt is) s a szegény fiu most a beállott téllal melegen áldja az adakozók nemes szívet.

* **A Temes szabályozás** ügye nem épen kellemesen meglepő irányt vett. A mint halljuk, a miniszterium azt az eszmét vetette fel s tette tanulmány tárgyává, hogy a Temest Oppovánál a Dunába vezettessen.

* **A vojloviczi erdővétele** kérdésének megfontolására küldött városi bizottság az illető két erdőrészt megvételeit ajánlatba hozta, de a szükséges indokolás nélkül. A tanács ezért a bizottság betérjesztését indokolás melléklése végett visszaadta.

* **A zimonyi-ujvidéki** vasúti vonalat holnap, f. h. 10-én adják át a forgalomnak. A menetrendet már mult előtti számunkban közöltük. E szerint a személyvonat Zimonyból reggeli 8 órakor indul s esti 7 óra 19 perczkor Budapestben van. Budapestről reggeli 8 óra 30 perczkor indul s esti 7 óra 40 perczkor van Zimonyban.

* **A selyemfonó** olasz munkásnői számára 110-en Foliini igazgatóval e heti esütörtökön visszatértek hazájokba, Felsőolaszországba. Tavaszra azonban ismét visszajönnek. A jövő évben a fonó vagy 40—50 honi leányt szeretne alkalmazni, de vidékünkön nem igen akadnak vállalkozók. Az idén is csak 7 helybeli lány volt ott alkalmazva.

* **A helyb. törvényszéktől** Fráter Pál aljegyzővé nevezetett ki az alibumári járásbírószághoz. Dr. Kállai Béla aljegyző úr pedig hosszabb szabadságidőre Budapestre ment.

* **A vörheny** járványa esökkent városunkban, de egyéb torok, gégenirigyhajok, szintén járványosan, elég sűrűen grasszálnak. Vajha a bekövetkezett száraz hideg egyszerre véget vetne nekik.

UJDONSÁGOK.

A budapesti-zimonyi vasútnak újvidék-zimonyi vonalrészén f. h. 2-án végbement műszakirendőri bejárással az említett nagy nemzetközi vasútvonal megnyitottak és a forgalomnak átadottak mondható. A megvizsgált vonalrész az egész vasútnak legszebb, legérdekesebb része; szinte példátlan rövid idő alatt készült el, az építési vállalkozók megfeszített és a kedvező időjárás által előmozdított tevékenysége következtében, így eleget tette a közlekedési miniszter által a vállalkozók előtt nyilvánított ohájának. — jóval a kikötött határ-idő előtt a forgalomra teljesen és minden tekintetben kitűnően átadható volt.

A szép és kedvező fekvésű újvidéki pályaudvartól, — melyet előre láthatólag csakhamar nagyobb

valódi büszkesége. Érdekes ellentéte ezen díszes épületnek a városon kívül a temető mellett fekvő kis templomocská, mely a hagyomány szerint 1010-ben, tehát Sz. István magyar király korában épült s Szerbiának legrégebbi épülete. Ez a monda szerint egy hegyomlás által eltemetve sokáig a föld alatt maradt, míg fölfedeztetet s kiásatott.

Azonban Szendrő és vidéke földrajzi tekintetben is rendkívüli fontossággal bír. A Morava völgye természetes közlekedési vonalat nyújt Magyarországból s Szerbia éjszakkéleti részéből Szófiáig, honnan a Trajan-kapu nevű hegyi hágón keresztül a Maritza völgyébe Adrinápolyhoz s innen Konstantinápolyba juthatunk. Innen lehet ki-magyarázni azt, hogy Szendrő vidéke mint ezen nagy közlekedési vonal éjszaki határa folyást nagy szerepet játszott a Balkán-fél szigeti és Duna melléki lakosok háborús és békés érintkezéseiben.

Különösen a török hódítások korában, a 15-ik század óta a 18-ikig e vidék hadászati fontossággal bírt s sok véres küzdelem színhelyévé lett.

E korszakban épült Vég-Szendrő vára is, melynek multjából, minthogy az hazánk történetével összefügg, kiemeljük a fontosabb mozzanatokat.

Lázarevics István szerb fejedelen, hogy országát a török pusztításaitól kényebben megóvja, 1426-ban Zsigmond királyunkkal a nevezetes tatari szerződést kötötte, mely szerint dunai várait, köztük Belgrádot is, a magyar kormány kezébe bocsátván, ezekért kárpótlásul hazánkban nagy kiterjedésű uradalmakat kapott s mint a magyar királynak törvényes alattvalója a magyar zászlós urak sorába lépett be. Azonban utóda, Brankovics György már két év mulva kénytelen volt urat

bitani kell — a vonat a bizottsággal 2 percig tartó ut után az egész vasutvonal legszebb művéhez, az impozáns Duna-hídhöz érkezett, a mely az eddig a Duna fölé épített hidak legnagyobbika, itt a vonat rövid időre megállt. A hatalmas vashíd minden irányban megkapóan szép és változatos képet nyújt. Azonnal, a hogy a vonat elhagyja a hidat, a 361 meter hosszú pétervárad alagutba jő, a mely tömör kőzetben vonul át s a melynek gazdag tagozatu nagy kapuja a legszebb összhalmazban áll a szintén gazdag tagozatu erődítésekkel. Az alagutat csak részben falazták ki, mert a serpentin szikla azt feleslegessé teszi. A vonat, áthaladva a Rökuspatyak felett vonuló tíz méter fesztávolságú vashídon és a szorgalmas, iparizó lakosságú városmajoron, a melylyel szemben az erősegeknek a szabadter felé emelt védjei állanak, a pétervárad állomáshoz érkezett, a melynek harmadosztályu pályudvarához áruszin és ágyurakodó esatlakozók. Ezután a Duna árterületén keresztül haladt tovább a vonat, a hol jelentékeny földmunkálatok voltak kiviendők, továbbá számos szőlőhegy szelén, melyeken a híres karlócazi vörösbör nyeretik, s számos átereszen keresztül a nagy jövő elé néző Karlóca állomáshoz ért, mely mint a gör. keleti patriarcha székhelye, már most is élénk árforgalomnak örvend. Karlóca mögött a vonat még egy darabon a hegylejtő lábánál halad erős töltéseken, melyeket számos művel kellett a víz ellen egyrészt s a hegyesuszamlások ellen másrészt megvédeni. Az e vonalon létező több átereszen közül fölemlítendő itt a Lipován keresztül létesített, 10 meter fesztávolságú híd, Közvetlenül ezután a vasut a hegységnek tart és 1.80 emelkedésel a fensikra ér, minek előtte nagyobb bevágásokon és egy kisebb alaguton átvonult. Itt mutatkozik a jelentékeny, 631-2 meter hosszú certanoveci alagut, a melynek furása jelentékeny nehézséggel járt, mert nagyobbára földes kövezeten megy át és a föld nagy nyomást gyakorolt, azért mindenütt ki kellett falazni: az építési vállalkozók a szükséges téglát nyerésére az alagut előtt téglágetőt állítottak fel gőzgépekkel: az így nyert anyag kifizetőnek bizonyult. Beska állomásnál 15 méter magas, nagy völgyön áthúzódó gáton és egy 8 m. széles kitalazott átereszen folytonos emelkedésben vonult a vonat a magasán fekvő India állomáshoz. A pályaudvar után azonnal kezdődik a Mitrovicza felé való elágazás és ezért mint föállomás a szabálytól eltérő indóhással és az árusmozdonyszolgálatához szükséges berendezéssel van ellátva. Indiától ismét lefelé halad a vonat: kisebb töltések egyenetlik az utat és O-P a z u a, Uj-Pazua és Bat a j n i c z a három kisebb állomáson gyorsan haladt keresztül a vonat, habár ezen állomásokon is számos ember gyűlt össze, kik a bizottságot szívélyes fogadtatásban részesítették.

Közvetlenül Zimony előtt 2 kilom. hosszú, 19 méter legnagyobb mélységű bevágáson át halad a vonat és a vonat egy töltésen, mely három, 12 5 és 10 méter széles vízateresszel van ellátva, Zimony határállomáshoz ér. Ez állomásnak pompás indóháza van. Az állomástól egy szárnyvonal visz a Dumáig, a fővonal pedig egy magas töltésen a pályavégpontjára a Szávaig, a nagy Száva-hídig, melyet a magyar és szerb kir. kormányok közösen építenek.

Midőn a vonat az állomási épület előtt megállt és a bizottság a kocsikból kiszállt, a városi képviselő és tanács tagjai, valamennyien fekete

eszerűn s Murad szultánnak adófizetőjévé lenni s ekkor, hogy magát és országát Zsigmond jogos bosszújától oltalmazhassa, s másrészt azon titkos számításból is, hogy a szerződésekre nem sokat adó török ellen erős védelhellyel bírjon, 1432-ben a szultán engedélyével Vég-Szendró várát építtette.

Azonban Murad nem sokáig engedte a deszpotát a hatalmas várban gyönyörködni. Már 1437-ben egy nagy török sereg jelent meg Szendró alatt. A számításában csalódott Brankovics Zsigmondhoz fordult segélyért, ki Szentmiklósy Prongráczot jelentékeny haderővel küldte a vár felmentésére. Seregeink fényes diadalt arattak s a diadal egy férfikora virágában levő hősnök tulajdonították, kinek nevét ezen esata után ünnepelték legelőször országszerte: e hős — Hunyady János volt.

Két évvel ezután, 1439-ben még nagyobb sereggel jelent meg Murad Szendró alatt. Brankovics deszpot a vár védelmezését idősb fiára Gergelyre bízván, legkisebb fiával, Lázárral s kincseivel Magyarországra menekül s Albert királytól segélyt kér. De a segély nem érkezett meg s Murad szultán 4 hónapi iszonyú ostrom után a várat elfoglalta s a hős Gergelyt és fivérét, Istvánt elfogta, kiket pár nap múlva — azon gyanúból, hogy hazánkba menekült atyjukkal leveleznek megvakított s Aaziába küldött.

Négy év múlva Hunyadynak 1443-iki diadalmas hadjárata után a törökkel kötött szegedi béke értelmében Murad az elfoglalt szerbiai várakat kiürítette s ekkor Brankovics is visszakapta Szendrőt, mely ez idő óta fejedelmi székhelye volt. Itt szövögette vejével Cilleivel és Garayval a Hu-

nyadba öltözve, félközt képezték, mire Pavlovics főjegyző a város nevében német és horvát nyelven melegen üdvözlé a bizottság tagjait. A bizottság elnöke, Nagy miniszteri tanácsos, magyar nyelven válaszolván, üdvözlé a várost, lakosságát és környékét, mely ezen vasut segélyével bensőbb érintkezésbe hozatik Budapest fővárossal, mi csak az anyagi helyzet előnyére válhatik.

Este 8 órakor a vendégek tiszteletére a város lakomát rendezett az „Engel” fogadó éttermében.

Jókainé-Laborfalvi Roza jubilauma a fényes ünnepélyek méltó sorozatából állott. A művész Coriolanban lépett fel, s szerepét agg kora dacára elég vervev alakította. A rokokoszenu legfőmegesobben a díszlakomán nyilvánult. Az a pár száz ember, a ki a Hungáriában jelen volt egész főrangú világát egyesíté a szellemnek, a művészetnek s a szettekinő bárholva nézett is emlegetett, nagy név viselőjét láthatta. Ifj. Abrányi Kornél sikerült költeményét elszavalván, megindult az ebéd és vele együtt a felköszöntök hosszú sora. A királyi családot Podmaniczky intenzus, a jubilausnöt Urváry, Felekí Tisza Kálmán, Zichy Antal Jókai Mórt éltette, Jókai az ifjú írói nemzedékre emelte poharát szép toastjában. Táviratok, levelek és feliratok egész sora, az ország és világ legkülönbözőbb részeiből, üdvözölte Jókainé művészi pályája ötvenedik fordulóján. Ö Felsőge a király pedig arany érdemkereszttel tünteté ki a művésznöt, mely kitüntetésben a monarchia hőlgyei közül eddig csak Wolter asszony részesült.

Jókainé 1820-ban született. Atyja Laborfalvi Benke József, jeles színész, író, majd tanár s egy leányiskola tulajdonosa. Jókainé 1833 okt. 27-én lépett fel először a színpadon. A nemzeti színház megnyitásával nyílik meg pályájának dicsőséges része, a melyen egész 1869-ig állandóan működött. Azóta néha mint vendég, utójára 1875-ben, 1848-ban lett Jókai Mór neje. A legnagyobb magyar drámai hősnő volt s vele a nagy színi nemzedék utolsója vett búcsút a színművészettől. Nem tülzök ifj. Abrányi Kornél versei:

Előtted mint a nem volt, s mint a lettél,
Utánad sok ment s mögötted maradt.
Játszottál, mindent a játékra tettél,
S mindent megnyertél, mit szerencse ad.
Még templom sem volt, s már papjod voltál
Oly hitnek, melyről még csak álmodánk:
S kezdetül is gyúlt az a Veszta-oltár,
Melyből kiröppent új prométhei láng!

Nemes Brutusnak álmait te szöjtöd,
S mi tudtuk azt tovább álmodni hön.
Coriolán vas térde te előttd
Hajlott a porba s Róma mentve lön.
Richard vad vérengzésin sírni véled,
Hol sírni máskép hajh! nem volt szabad.
Jótétemény volt, bűnk is könnyűvé lett,
S a szellem szárnyán fölrepült a rab.

S a hit, hogy a bűn, bármilyen hatalmas,
A büntetést ki nem kerülheti;
E hit, melyet a csillagokból olvas,
S mely a gyöngét fentartja, élteti;
E hit belöled szállt belénk, s akármí
Csapás vagy szégyen, nem ingatta meg. —
S Makketh királynét látva álmodt járni,
Boesánat kelt, a boszuvágy helyett.

nyadnak ellen vetett hálókat. Itt tartotta fogságban Hunyady Jánost, ki a rigómezei esata után haza felé menekülve, kezébe került. Itt tartózkodott egy ideig a szerencsétlen Hunyady László is, mint atyja helyett kezes. A nagytekű férfi azonban felédte a sérelmeket s 1454-ben ismét tönkre verte Firuz-bég seregét Szendró alatt.

Brankovics György 1456-ban halt meg. Két szintű politikájával sokat ártott Magyarországnak s a keresztyenség ügyének, de fejedelemségét a két hatalmas ellenség közt csak így lehetett megtartani. Valószínűleg azon reményben élt — mint Kallay megjegyzi — hogy ellenségei a háborúban egyenlülnek s Szerbia eltűnt függetlensége ismét helyreállítható lesz. Mint jó hazafi escelekedett, de nem volt szerencsés. Egymás közt egyenetlenkedő utódaí siettették Szerbia bukását, mely nem sokára, a vak Lázár fejedelem özvegye Ilona alatt be is következett. Ilona a római katolikus vallás felé hajolván, tartományát a szent széknek ajánlotta fel. Azonban a kath. uniótól idegenkedő alattvalói 1459-ben Mohammed szultánt Szerbiába hítták s maguk nyitották ki Szendró kapuit a török sereg előtt, midőn az elárult magyar őrsereg kénytelen volt megadni magát.

Igy jutott Szerbia a török kezére. S ez idő óta Szendró vára valódi ostora lett hazánknak. A törökök innen folyvást áttörtek a Dumán s a déli megyéket tüzzel vassal pusztították.

Mátyás király e esapást elhárítandó, 1476-ban Sabácz elfoglalása után komolyan foglalkozott Szendró ostromának tervével is s a műveleteket azzal kezdte meg, hogy Szendrővel szemben Ku-

S a Szigetvári vértanúk imája. —
Mely Anna vértó özvegyesége lett;
Elsülyedt Róma szép Glicerijája,
A kit igaz szerelme büntetett;
Szép Csáky Lóra könnye, megsíratván,
Kit jég hideg dőlly izzó trónra vet;
Mind-mind jelkép volt, s mindnyájunkra hatván,
Emelt, tanított és erősített.

Az írás fejlődéséről értekezett dr. Török Aurel egyet. tanár a természettud. társulat minapi felolvasó estéjén, előadását nagyszámu mutatóványokkal illusztrálván. **Szigeti József** új szindarabot írt „Csókonszerzett völegény” czímen; Bohókás, megkaezagató darab s előadása a népszínházban zajos hatást tett. **Szász Károly**, dr. **Heinrich Gusztáv** és **Beöthy Zsolt** egyetemi tanárok és jeles íróink a minap érdekes és értékes felolvasásokat tartottak a budapesti egyetemi ifjusági olvasóköri. Szász K. Tenysonról a legnagyobb élő angol költőről és királyidyljeiről olvasott, s egyes darabokat be is mutatott, Beöthy pedig Madách „Ember tragédiájáról” értekezett. **Meghalt Zsivora György** kir. táblai tanácselnök, jeles jogász, kitünő hazafi és emberbarát: mint hírlík vagy 100,000 forintot hagyott az akademiának.

Kozoktatásügyünk állapotáról szóló, 1882/3 évi 12-ik jelentés kiadott. — **Gr. K. Huen-Hédervary** eddig Győrmeze főispánja, nevezett ki horvát bánná. — **Bede Kovics** gróf pedig mint horvátországi miniszter újból megerősítetett. — **A franczia kormány** a tonkingi ügyre vonatkozó sárga könyvet szándékszik kiadni. — **Garasaniu** bécsi szerb követé nevezetett. — **Az Istóczy Wahrmann** féle párbajügyben a székesfehérvári törvényszék, minthogy Wahrmann nem jelent meg személyesen, újból tárgyalási határidőt tűzött ki. — **A magyar genealogiai és heraldikai** társaság a miniszterelnöktől a Magyarországnak színeinek használatára vonatkozó törvényjavaslat alkalmából felülvizsgálatra kéretett fel. — **Az országos kiállítás** csoportbiztosai megállapították. — **Jancsek** a máltai rend perjele ellen Prágában menyletet kísérlettek meg. — **A Scharfc-salád** állítólag Amsterdamban telepedett meg. — **Az adó-emelésre** vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalja jelenleg az országgyűlés. — **A főrendiház** hármass bizottsága a polgári házasságról szóló törvényjavaslatot foglalkozik. — **A rétszilas-szegszárdi** szárnyvonal megnyitott. — **Az újvidék-zimonyi** vasutvonal hivatalos bejárása megejtetett. Zimonyban az alkalmából fényes bankett volt. — **Budavárfelszabdulásának** 200-éves fordulóját s az ebből folyó ünnepélyeket tárgyalta a minap a főváros képzőművészeti bizottsága és a történelmi társulat. — **A Rába és Rápeza** szabályozásáról törvényjavaslat készül. **Dr. Keszler Károly** a soproni ev. lyceum tanára működése 50 éves jubileumát üli. — **A bécsi új parlamentben** e napokban tartot-

lies mellett földből és fából 5 bástyát építtetett, melyeknek biztosítására ágyúkat és 5000 emberből álló őrséget hagyott hátra azon elhatározással, hogy a következő évben a rendszeres ostromhoz fog. Azonban a szultán értesülvén, hogy Mátyás a várpolyi Beatrixszal esküvőjét tartja, a bástyákat egytámadta s szétrombolta. A következő évben Mátyás már Fridrik esászárral folytatott háborút s ez idő óta külpolitikája folyvást nyugot felé irányult s így Szendró ostroma abba maradt.

1459-től 1688-ig zavartalanul ragyogott a félhold Szendró bástyáin. Az utóbbi év óta ismét szerepelni kezd hazánk történetében s sorsa mindig Belgráddal volt összekötve. 1688-ban Belgráddal együtt Lipót kezébe került, de egy év múlva ismét a törökhé lett. Savoyai Jenő belgrádi diadala után 1717-ben Szendró is monarchiánk birtokába jutott, azonban az 1739-iki békekötés megint a töröknek szolgáltatta át. Ily változó sorsban részesült az 1787-89-iki hadjáratban is.

Az ezen század elején kitört szerb szabadságharcban is emlékezetes események színhelye volt e vár. Ugyanis 1805-ben Kara-Györgye, a híres szabadsághős hosszas ostrom után elfoglalta, mire a skapstina ide tette által székhelyét s itt tartózkodott 1807-ig. Belgrád fölmertéséig, de 1813-ban ismét török sereg szállotta meg Szendrőt, míg végre a legújabb események Szerbiát teljesen függetlenné tették.

És most Isten veletek ti omladozó falak, komor emlékei a zivataros multnak! Te vértől ázott föld Isten veled! Hajónk gyorsan visz bennünket föletek messze, kelet felé . . . Kiss L.

(folyt. köv.)

ták meg az első ülést. — Szabadelvű párti naptár jelent meg az Athenaeum kiadásában. **A bécsi egyetem** zavargásai folytán lelépett rektor helyébe a miniszter leirata folytán új rektor fog választatni. **Hölzel Gúszta** v zeneszerző elhunyt Bécsben. — **A műcsarnoki pályázatok** felett már ítélte a képzőművészeti társulat. Az első díj (500 ft.) Székely Bertalan „Zrínyi Miklós Szigetvárotról” című festményének ítélte oda. **Verhovai Gyula** mentelmi jogát a törvényszék kérelmére a képviselőház mentelmi bizottsága függesztendőnek ajánlta.

VIDÉKRŐL.

Temesvárt a megyei törvényhatóság nov. 29-én tartott közgyűlésén meleg lelkesedéssel ment végbe **Ormos Zsigmond** főispánnak arckép-leleplezési ünnepélye. Az arckép nagyon sikerült. **Than Mór** festette. A szép alkalomra Németi püspök, a megyebeli összes képviselők csaknem teljes számban, a bizottsági tagok szokatlan számmal s egyéb díszes közönség jelentek meg. **Dobó László** m. főjegyző tartotta az üdvözlő beszédet, a melyre az ünnepelt nemes rövidséggel válaszolt. Az arckép-leleplezési ünnepély tulajdonképp utójátéka volt a f. é. febr. 20-án tartott ünnepélynek, a melynek tárgya a kitünő főispán 70-éves születésnapja volt.

Flatt Endre, volt pancsovai majd újvidéki főispán említték arckép-leleplezési ünnepélye Újvidéken nov. 30-án nem kevésbé nagy ünnepélyességgel ment végbe.

A kisbecskereki kerületben ifj. Ormos Zsigmond lemondása folytán **Rác Athanáz** temesmegyei alispánt léptették föl orsz. képviselőnek. A választás f. h. 13-án lesz.

A fehértemplomi magyar műkedvelők nemesak kezdtek, szépen folytatják is. Mult hó végén ismét három vígjátékos színi estét rendeztek. Az „**egy eszeszethea**” — „**Wer hat gewonnen?**” — és a „**Véletlen**” 1. felvonásos darabok adtak. Anyagilag már volt sikerültebb estélyök is, hanem szellemi siker dolgában ez-sokak szerint a legkiválóbb volt. **Szöllőssy István** né-úrhölgy mint Villedenül báróné, **Szöllőssy István** úr mint a báró, **Udvardi Sándor** úr mint Camoufflet tökéletesen érvényre emelték pikantériával és finom humorral telt szerepeiket. Kiemelendő: a német nyelven adott vígjáték hősnője **Hellebrand L. k. a. s. a Véletlen** hősnőjének **Malday Herminek** bájos ábrázolása: **Dömötör Ilona** k. a. a lelkes társaság gyöngye, a mint nevezik.

Ugyanott a nemrég megalakult „magyar dalkör” mint halljuk buzgón készül, hogy nevéhez méltón mutathassa majd be magát. —

IRODALOM.

Petőfi új kiadásban. Az Athenaeum társulat új diszkiadásban boesátotta közre lyrai költszetünk gyöngyeit, külsőleg is ékes ünnepi ajándékkal. Van benne Petőfinék négy olyan költeménye is, melyek az eddigi kiadásból hiányoztak, és a költő új arcképe, acél karezzolaban, Ungertől, sokkal művészeibb, mint eddigi arcképei. A könyv alakja albumszerű, nagy negyedrést egészen hasonló a multkori diszkiadáshoz, ugyanazon számos illusztrációval, melyek legjobb művészeinktől kerültek ki. De **Zichy Mihálytól** még négy, **Jankó Jánostól**, **Böhm Páltól** három, **Székely Bertalantól** két újabb szép illusztráció gazdagítja a sorozatot. A kötés finom munka, különböző színű angol vászonban, dombornó sajtóval, aranyos és fekete arabeszkkel; a költő és szabadsághős jelvényeivel. **Goltsmayer Károly** könyvkötő műve. Ára 12 frt. tehát négy forinttal olcsóbb, mint a pár év előtti kiadás volt. A könyv önkénynt kínálkozik a könyvpiacon számos díszműve közül.

Arany összes munkáiból **Ráth Mór** végleges kiadásában a 12-13-ik füzetek hagyják el a sajtót. Benne van „**Murány ostroma**” folytatása, „**Katalin**” költői beszéde, „**Szent László füve**” népmonda, „**Az első lopás**” költői elbeszélése, „**Keveháza**” és „**Bolond Istók**.” Ezzel végződik egyszersmind a második kötet. „**Bolond Istók**”-nak második énekét is itt kapjuk, mely azért is érdekes, mert azokat az önéletrajzi vallomásokot tartalmazza, melyekre **Eressey** „**Arany életéből**” című művében gyakran hivatkozik. A harmadik kötet (elbeszélő és elegyes költemények) a 13-ik füzet közepén kezdődik s „**Az elveszett alkotmány**” közlését kezdi meg. A szép kiállítású füzetek ára 60 kr.

Ráth Mór kiadásai. **Ráthnak** a „Magyar nemzet családi könyvtára” vállalatában új kötetek jelentek meg. Az egyik **Arany** „**Buda halálát**” adja 80 kros kötetben. A másik **Goethe** „**Faust**”-ját, **Dóczi Lajos** fordításában, ára szintén 80 kr. **B. Hüner Sándor** utleírásából pedig: „**Séta a világ körül**” a második füzet jelent meg. Ára 40 kr. — **B. Eötvös József** összes munkáiból is kapunk egy füzetet, a „**Gondolatok**” harmadik kiadásának első füzetét, ára 50 kr. **Eötvös** művei

15 nagy kötetben, vagy 60 füzetben jelennek meg. Minden mű külön is kapható.

A „Budapesti szemlé”-nek decemberi füzeté **Csengery Antal** irodalmi hagyatékából „**Adalék Kossuth jellemzéséhez**” című cikket, közli, melyet **Csengery** 1850-ben írt a „**Szónokok és státus férfiak**” második kötete számára, de a kötet abba maradt az akkori sajtóviszonyok következtében. **Csengery** összegyűjtött munkái e napokban hagyják el a sajtót s a „**B. Sz.**” az említett cikket előleges bemutatásával siet bővíteni a maga 1848-iki irodalmi gyűjteményét. **Csengery** még az 1850-diki évben közel állván ama nagy eseményekhez, **Kossuth** rendkívüli tulajdonaival számot vet, de magyarázza. Olyan szónoknak mondja, melyet csak keveset ismert a világ, hanem jobban nézve, mégis csak népszónoknak találja. Nem tud meggyőzni okokkal, csak rábeszéli, hizelegni, igérni, varázsolni. Olyan mint **Lamartine** volt, esodás teletség, mások eszméinek elsajátítására; a mit mások megpedintnek, szöbben, megnyerőbben tudja előadni. Nem fejt ki tárgyat, csak megvilágosítja mint a villám. Az újkor eszméit hangoztatta, a nélkül, hogy a részleteket ismerte volna. Csak igazgató volt stb. **Fraknoi Vilmostól** egy történelmi tanulmányt közöl a kötet **II. Lajos** nevelőjéről, **Brandenburgi Györgyről**. A többi cikkek: „**A művészet kezdetleges fejlődése**” **Pasteiner Gyulától**. „**A szociális reform**” **Héltai Ferencz**től. A szépirodalmi közlemények közt találjuk **Abrányi Emil** fordításában **Byron** „**Don Juan**”-jának negyedik énekét s „**Az alagút**” című elbeszélést, melyet **Belényesi Gábor** fordított angolból. Az értesítőben kitünő ismertetések vannak **Kemény Zsigmond** „**Zord idők**” cz. regényéről és „**Élet és irodalom**” cz. esszairól.

Hirdetmény.

A törvényhatósági bizottságnak az 1870 évi XLII t. cz. 28 és 29 §§-ai értelmében leendő kiegészítése végett a f. hó 22-én 167 sz. a. kelt közgyűlési határozat alapján a kiegészítő illetve pótválasztás 1883 évi december hó 16-án fog, még pedig az első választó kerületre nézve a városi tanácssteremben, a második választó kerületre nézve ellenben az alsóvárosi szerb községi iskolában (staresovai úton) megejteni.

Új, az az 6 evre 16 bizottsági tag lesz választandó, mely számból a fenebbi törvény 26. §-a szerint a választókerületek mindegyikére 8 esik.

Pótválasztás útján csupán a II-dik választó kerületben lesz 1 bizottsági tag 3 évre — választandó.

A törvényhatóságok rendezéséről szóló törvény 35 §-ához képest mindkét választókerületben a választás reggeji 8 órakor fog megnyitattni, s esti 6 órakor befejeztetni.

A választás az 1870 évi XLII. t. cz. 33. §-a szerint személyesen beadandó szavazatlapokkal fog történni, megjegyeztetvén, hogy minden választó polgár ily szavazatlapot f. évi december hó 15-ig a tanács iktatóhivatalában nyerhet.

Végül figyelemmel a sokszor hivatkozott törvény 30. §-ára közzé tétetik, hogy az 1884-évre szóló virilisek névjegyzéke a legutóbb történt összeállítás szerint a következő legtöbb adót fizetőket tartalmazza.

1. **Poppovics A. E.**; 3. **Weifert Hugo**; 3; **Weisz Henrik**; 4 **May Márk**; 5 **Graff V.**; **Ármin**; 6 **Wrana Wenczel**; 7 **Csuresin Vásza**; 8 **Kranesevics Athanas**; 9 **Knotz Adolf**; 10 **Rehák Lukács**; 11 **Dragicssevics Lázár**; 12 **Gramberg Nándor**; 13 **Weifert Ignác**; 14 **Manno György** 15 **Gramberg Adolf**; 16 **Radda J. Mihály** 17 **Fischer András**; 18 **Prohaszka Péter**. 19. **Zsivanovics Proka**, 20 **Panajoth Pál**, 21 **Rieger Ignác**, 22 **Vaszilyevics Szilárd**, 23 **Bachmann Antal**, 24 **Haüser József**, 25 **Nikolics Bogolyub**, 26 **Dr. Gadjanszky Lyubomir**, 27 **Bauer Ferencz** 28 **Kranesevics Mihály** 29 **Wittigschlager Károly** 30 **Wiedmann Mihály** 31 **Fischgrund Adolf**. 32 **Pollatschek Lajos**, 33 **Weifert Gusztav** és 34 **Christian Alajos**.

Kelt Pancsován tíf. város tanácsánál. 1883 évi november hó 23-án.

Christian Antal
polgármester.

Felelős szerkesztő: **Wigand János**.

Főmunkatárs: **Dr. Fináczy Ernő**.

Kiadótulajdonosok:

Wigand János és a „**Beck & Koszanics**” czég.

HIRDETÉSEK.

Bécsi Bazár

Pancsován „**Az arany fejhez**”

Pancsova és vidéke nagyérdemű közönsége ezennel a bécsi bazár megnyitáról értesítettik. E bazár a közelgő karácsonyi és újévi ünnepek számára való, minden fajtájú leggazdagabb ünnepi ajándékokat tartalmazza. — Mindennemű **Játékszerek**, **karácsonyfa-diszítések** alkalmi-ajándékok felhőtlen ügyszintén ház és gazdaság számára ritka választékban feltalálhatók. Tiszteletteljesen kérjük a bécsi bazár mentől gyakoribb meglátogatását. Mindenki meg fog győződni a kiállított cikkeknek úgy gazdag tartalmasságáról, mint hasonlíthatlan jutányosságáról.

Számos megkeresésért esedezik tisztelettel.

A Bécsi Bazár vezetősége.

Karácsonyi-Hirdetés.

SPITZER Jul.

Pancsován Nagy-piacz

tisztelettel jelenti a nagyérdemű közönségnek, hogy nagyobbított norimbergi, rövidáru, czipő- és kalap-kereskedésében

Karácsonyi kiállítást

rendezett, és azt mindennemű ünnepi ajándékokra alkalmas tárgyakkal lehetőleg gazdagabban felszerelte.

Fröbelféle türelemjátékok, társasjátékok, úgyszintén domino, lotto-, sakk-, versenyfutási és más egyéb játékok, katulyajátékszerek, dobok, trombiták, zongorák, hegedűk, kardok, csákok, puskák, ágyuk, hintázólovak, kintornák, színházak, salonok, istállók stb., butorok, fiakerek, gyermekétszerek takaréktűzhelyek, babák nagy választékban.

KARACSONYFA-DISZITÉSEK

csillárok, gyertyácskák, kosárkák, gyümölcsök, Angyalok egész új divatú Valkür-haj.

Óriási készlete a terítékdiszleteknek üvegből és Britannia-ezüstből, albumok, tálcák, virágvázák, dohánytartók, illatszertartók, mappák, salon- és dohányzóasztalkák, kézimunkák, levél-, visit-, és dohány-tartók, nemkülönbén más tömérdek bronz, üveg, porcellán, bőr és fa-tárgyak, melyek ünnepi ajándékokra kiválóan alkalmasok.

Ajánlom továbbá szött-árakból, karmantyúk-, merinozubbonyok, harisnyák- és lábellenzők-, fűzők-, keztükből álló nagy készletemet, úgyszintén czipő-, esizma- és kalapgyári raktáromat.

Minden vevő, aki csak 1 forint áru karácsonyi cikket vesz, illő emléket kap, mely nagyobb vásárlásnál természetesen értékesebb leend.

A legolcsóbb áron történendő solid szolgálatról biztosítva a n. é. közönséget, mentől számosabb megkeresésért esedezik tisztelettel

SPITZER JUL.

Butorozott szoba.

Kiadó a staresovai 1197 sz. házban.